

ชัยวัฒน์ สี่แก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

มรดกทางภาษา

เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)

ชัยวัฒน์ สี่แก้ว

สง
นครศรีธรรมราช

หมวด ข

คำ/วลีภาษาไทยถิ่นใต้ ออกเสียงตามภาษาถิ่นใต้ ชนิด/ความหมาย เทียบคำ/วลีภาษาไทยกรุงเทพ
(ภาษานครศรีธรรมราช) (ภาษากลาง/ภาษาราชการ/ภาษามาตรฐาน)

ขก	ค็อก	ก.ใช้ช้อนนิ้วมือเคาะลงบนศีรษะ เข้า หรือวัตถุอื่น ๆ. เขก, เข็ก, โขก ก็ใช้	มะเหงก
ขดแซ่ดคดเค็ด	ค้อดแซ่ดค้อดเค็ด	ว.คดไปคดมา	คด
ชน	ชั้น	น.น้ำที่ตกมาจากเมฆเป็นเม็ดเล็กๆ, อวัยวะภายนอกของคนหรือสัตว์ มีลักษณะเป็นเส้นคล้ายผมหรือเป็นแผ่นบางๆ เช่น ชนแมว ชนนก ก.น้ำสิ่งของต่างๆ จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งหลายๆ ครั้ง	ฝน, ชน
ชนขึ้น	ชั้นขึ้น	ก.เมฆตั้งเค้า, มีเมฆฝน	ฝนตั้งเค้า

ชัยวัฒน์ สีสแก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

ชนตก	ชนต๊อก	น.น้ำที่ตกลงมาจากเมฆเป็นเม็ดเล็กๆ	ฝนตก
ชนพลัด	ชนพลัด	น.ฝนที่ตกในช่วงฤดูฝนตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณในช่วงเดือน เมษายน - พฤษภาคม	ฝนเดือนห้า
ชนฟ้า	ชนฟ้า	น.ฝนที่ตกติดต่อกันหลายวัน	ฝนตกน้ำนอง ฝนตกหนัก
ชนหนอง	ชนน่อน	น. ชื่อสัตว์ขนาดเล็ก ไม่มีกระดูก	หนอง, ตัวหนอง
ชนออก	ชนอ้อก	น.ฝนที่ตกในหน้าฤดูฝนนอกเฉียงเหนือ ประมาณในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม	ฝน
ชนบ	ค้อบ	ก.กัด เช่น หมากชน ชนลูกกอก	กัด, แพะ
ชนมปี	ค้มปี	ว.รสขมจัด	ขมมาก
ชนเหมือนเจ็ดหมูน	ค้มเหมือนเจ็ดมูน	ก.(คำ) รสขมจัด	ขมมาก
ชนงขลา	ชนงขลา	น. ชื่อจังหวัดหนึ่งในภาคใต้	สงขลา
ชนบ	ชนบ	น. ชื่อพืชชนิดหนึ่งผลกินได้	ตะขบ
ชนลวกเขี่ยกลลวกเค็ลลวก	คลลวกเค็ลลวกชลกเขี่ยกล	ว.เฉอะแฉะเป็นโคลนเป็นเลน	เฉอะ
ชนลือกเขี่ยกลลือกเค็ลลวก	คลลือกเค็ลลวก	ว.ไม่เป็นงานเป็นการ	เล่นๆ, ไม่จริงจัง
ชนลือก	ชนลือก	ว.หลงๆ ลืมๆ	หลงๆ ลืมๆ
ชนลาด	คลลาด	ว.กลัว	กลัว
ชนลาดตาขาว	คลลาดตาขาว	ว.กลัวมาก	หวาดกลัว
ชนลือกขลุ่ย	คลือกขลุ่ย	ว.อย่างสบาย,อย่างมีความสุข	สบาย
ชนลือกหัว	คลือกหัว	น.ชื่อพืชล้มลุก	หัวผักกาด
ชนลือกพร้าว	คลือกพร้าว	น.ชื่อปลาทะเล	ดาบขาว,ดาบขาวขาว
ชนวัด	ควัด	ก.อาการอย่างรุดแค้นบนที่ขรุขระ เช่น “รถวัด” กระแทก	
ชนวากปากกิน	ควากปากกิน	(คำ) ว.เรื้อรัง,ระหกระเหิน,ยากจน	พึ่งพาผู้อื่น
ชนวาง	คว่าง	ก.คอยกีดกันมิให้ผู้อื่นทำการต่าง ๆ ได้โดยสะดวก ขัดขวาง	ขัดขวาง
ชนวามี	ความี	น.ฝาปิดหม้อข้าว,หม้อแกง	ฝาละมี
ชนวางวัน	คว่างวัน	ก.อาการกะกะเงเร,ไม่ยอมใคร	ดื้อ,รัง,เกเร
		ว.ลักษณะที่ขัดแย้งกับคนส่วนใหญ่	
ชนวางป่อง	คว่างป่อง	น.การเล่นของเด็กอย่างหนึ่ง	ซ่อนหา
ชนวางยา	คว่างยา	ก.หันใบยาสูบให้เป็นเส้น	หันใบยาสูบ
ชนวาง	คว่าง	น.ปูของเมล็ดพืชชนิดหนึ่ง หรือสิ่งทีคล้ายกัน	ฝ้าย,ลำลี
ชนวัดตุง	ควัดตุง	ก. หกคะเมน,ตีลังกา	ม้วนหน้า, ม้วนหลัง
ชนวัดโย่ง	ควัดโย่ง	ก.การเล่นของเด็กอย่างหนึ่ง	กระดานหก
ชนวัดในทุ่ง	ควัดในทุ่ง	น.ชื่อโรอย่างหนึ่ง	วัวโค

ชัยวัฒน์ สี่แก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
 สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

ขี้นวข้วย	คีนวคว่าย	น. ชื่อผีขนาดเล็ก	ผี
ขี้นวสวด	คีนวสวด	น.ชื่อผีมีหัวมากกว่าหนึ่งหัว	ผี
ข้อแซ้ง	ค้อแซ้ง	น.อวัยวะข้อต่อระหว่างขากับเท้า	ข้อเท้า
ข้อ้ง	ค้อง	น. ภาชนะสานสำหรับใส่ปลา “เอาปลาใส่ข้อ้ง”	ตะข้อง, เกี้ยว, แขนง
		ก. เกี้ยว หรือ แขนง เช่น “ข้องเลื้อยที่เหล็กโคน”	
ข้อ้งใจ	ค้องใจ	ก. ยังค้างคาใจ, ยังสงสัย	สงสัย, กังวล
ข้อชีวิต	ข้อชีชีวิต	ก. ขอร้องให้ไว้ชีวิต, อย่าฆ่า	ขอให้ไว้ชีวิต, ขอชีวิตไว้
ข้อ้งเชิง	ค้องเชิง	ก. เชือกพันที่ตีนวัวหรือควาย เช่น “วัวข้อ้งเชิง”	พัน
ข้อ้งไหล	ค้องไล่	น.ภาชนะสานใช้จับปลาไหล	ถัน
ขอด	ค้อด	ก.ตัดด้วยความพยายาม เช่น “ขอดน้ำในเนียง”	-
ขอนแก่น	ค้อน	น. ท่อนไม้ ๖. ไม่สมดุล, เอียง	ทุง, เอียง
ขอบดั่ง	ค้อบด้อง	น. ขอบของกระดิ่ง, เครื่องในสัตว์เช่นวัวควาย ที่เป็นปมหนาครอบผ้าชีวีว	ขอบกระดิ่ง, กระดิ่ง
ขอปั่น	ข้อปั่น	ก. ข้อข้อของที่เจ้ามืออยู่เพียงเล็กน้อย	ขอแบ่ง, ขอซื้อ
ขอเมียบ	ข้อเมียบ	ก. ทาบทามฝ่ายหญิงเพื่อแต่งงาน	คู่ขอ
ขอลักหุ้มถิ	ค้อลักหุ้มถิ	ก.ขอลักหน้อย, ลักหิบบมือ	ขอลักหิบบมือเออะ
ขอหมามบาป	ค้อม้ามบาป	อ. คำกล่าวขอโทษหรือขอขมาเมื่อจะกล่าวถึงสิ่งที่ไม่ดีขอโทษเออะ หรือไม่สมควรพูด เช่นพูดถึงความชั่วของคู่อริ เป็นต้น	
ขอแหลง	ค้อแหลง	ก. กิริยาอาการหรือคำพูดที่แสดงถึงการต้องการ เป็นมิตรหรือคืนดีเหมือนเดิมหลังจากที่โกรธหรือกัน หรือไม่พูดจากันมาช่วงเวลาหนึ่ง	คืนดี
ขอย	ค้อย	ก. กิริยาที่ใช้ไม้เกี่ยวผลไม้หรือสิ่งของที่อยู่ใน ระยะที่สูงลงมา	สอย
ข้งหรง	ค้งร้ง	ก.ต้องโทษจำคุก	ติดคุก
ขัด	คัด	ก. ทำสิ่งใดไม่เกิดผลดี และยังส่งผลร้ายแก่ตนเอง	โชคร้าย
ขัดจ้องม้อง	คัดจ้องม้อง	น. นุ่งผ้าขัดเตี่ยวกัน	ขัดเตี่ยว
ขัดจางหยาง	คัดจางย่าง	น. ชื่อทำรำของมโนราห์ทำหนึ่ง	ขัดจางหยาง
ขัดน่องน่อง	คัดน่องน่อง	ก. แหย่ขาตัวเองเข้าไปขัดขาของผู้อื่นให้เสียหลัก หรือล้มลง	ขัดขา

ชัยวัฒน์ สี่แก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

กรมการศึกษานานาชาติ
นคสค. ๖๖

ชัตน้ำ	คัตหน่าม	ก. น้ำกะปิมาบรรจุในภาชนะปากแคบ เช่น โหหมัก ปิดฝาให้แน่น หมัก ปิดด้วยใบขนุน ชัตด้วยไม้ไผ่เหลาแบนๆ ต่อมาน้ำเคย จะออกมาที่ปากโห เรียกว่า “น้ำเคยปากโห” รสชาติอร่อย ใช้แทนน้ำปลาได้	
ชัตล้า	คัตล้า	ว. (ปิ่น) ยังไม่ออก	ไม่ประทุ, ยังไม่ออก
ชัตล้ากล้อง	คัตล้ากล้อง	ว. ภาวะที่ผู้ขายปัสสาวะไม่ออก	ปัสสาวะชัต
ชัตลูกซี่	คัตลูกซี่	ก. เริ่มต้นสถานภาพนะ	เริ่มต้นสาน
ชัตหมาด	คัตหมาด	ก. นั่งชัตสมาธิ	ชัตสมาธิ
ชัตหลัก	คัตหลัก	ก. ลงกลอนประตุ	ใส่กลัก, ลงกลอน
ชันลูกลอย	ชันหลูกลอย	น. ชันน้ำใบเล็กที่ลอยในชันใบใหญ่ เพื่อใช้ตักน้ำในชันใบใหญ่ไปใช้, จอกลอย ก็เรียก	ชันใบเล็ก
ชับบห	คับบอด	ก. ร้องเป็นทำนอง เช่น ชับหนึ่ง ชับโนราห์, ว่าบห ก็ใช้	ร้อง, ชับ
ข้างตก	ค่างตอก	ว. ทิศตะวันตก	ตะวันตก
ข้างตีน	ค่างตีน	ว. ทิศเหนือ	เหนือ
ข้างห้วนนอน	ค่างห้วนนอน	ว. ทิศใต้	ใต้
ข้างออก	ค่างออก	ว. ทิศตะวันออก	ตะวันออก
ชาลึง	ชาลึง	ว. อาการที่เดินกะโผลกกะเผลก	กะโผลกกะเผลก
ชาเล	ชาเล	ว. อาการที่ขาสั้นยาวไม่เท่ากัน	กะแผลก
ชาด	ชาด	ก. หมดยายุ เช่น บัตรชาด	หมดยายุ
ชาดปัด	ชาดปัด	ก. ชาดทันที	ชาด
ชาดหั้น	ชาดหั้น	ว. ไม่เต็มเต็ง “ไม่เต็มบาท” “เสียเช่น” ก็ใช้	ไม่เต็มเต็ง
ชาบ	ค้ำบ	ว. ชื่อสัตว์เลื้อยคลาน มีพิษชนิดหนึ่ง	ตะขาบ
ชาไปขามา	ชาไปขามา	ว. เทียบของการเดินทาง	เที่ยวไป เที่ยวกลับ
ช้ามเล	ค้ำมเล	(สำ) น. เรียกไม้ที่วางในโรงสำหรับวางฟากตั้งศพ, กันตอง ก็เรียก	ช้ามทะเล
ช้ามศพไปก่อน	ค้ำมช้อบไปก่อน	ก. ยอมตายแทน	ช้ามศพไปก่อน
ช่ายห่าน	ค้ายห่าน	(สำ) แสดงความใจออกมา	ปล่อยไก่
ช้าวเก่า	ค้าวเก่า	น. ช้าวในฤดูกาลก่อน	ช้าวค้ำปี
ช้าวควั	ค้าวควั	น. ช้าวเย็นที่อุ้นให้ร้อนโดยผัดในกระทะ	ช้าวผัด
ช้าวตั้ง	ค้าวตั้ง	น. ช้าวที่ใหม่ติดกันหม้อ	ช้าวตั้ง
ช้าวเบา	ค้าวเบา	น. ช้าวที่ใช้เวลาปลูกมานาน	ช้าวที่อายุสั้น
ช้าวเปียก	ค้าวเปียก	น. ช้าวที่หุงใส่น้ำเยอะเพื่อกินทั้งน้ำทั้งข้าว	ช้าวต้ม

๕๘

ชัยวัฒน์ สีก้าว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
 สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

ชาวเดิน	ค้าวเดิน	ว. ชาวไปหัว	ชาวสะพรั่ง
ชาวควี	ค้าวควี	น.ของหวานทำจากน้ำตาลและคาราเมล เป็นต้น เคียวจนเหนียวแข็ง ทำเป็นเส้นยาวตัดเป็นท่อนๆ หรือทำเป็นก้อน หรือเม็ด ห่อด้วยกระดาษ	ลูกอม,ท็อฟฟี่
ข้าวมัน	ค้าวหม่าน	น. ข้าวที่ให้รวงแต่ไม่มีเมล็ด	ข้าวฟ่อ
ข้าวยับ	ค้าวหยับ	น. ข้าวเปลือกที่สุกจนมจนก้างล้ม	ข้าวล้ม,ข้าวสุกจน
ข้าวย่า	ค้าวย่า	น. ชื่ออาหารภาคใต้ชนิดหนึ่ง มีส่วนผสมข้าวสวย ผักต่างๆ หั่นละเอียด และมีเครื่องปรุงต่างๆ และราดด้วยน้ำมูดู เป็นต้น	ข้าวย่า
ข้าวเย็น	ค้าวเย็น	น. ข้าวที่หุงเหลือไว้ตั้งแต่เมื่อวาน	ข้าวเหลือเมื่อวาน
ข้าวโย	ค้าวโย	(สำ) ว.คำพวน	-
ข้าวหนัก	ค้าวหนัก	น.ข้าวที่ใช้เวลาในปลุกนานกว่าออกรวงสุก และเก็บเกี่ยวได้	ข้าว
ข้าวหม้อแกงหม้อ	ค้าวหม้อแกงหม้อ	น.การเลี้ยงอาหารวิธีหนึ่ง ที่ผู้มาร่วมงานทุกคน นำข้าวสวยและกับข้าวใส่หม้อ นำมารับประทาน ร่วมกันกับคนอื่น	ข้าวหนึ่งหม้อและ แกงหนึ่งหม้อ
ชาวเหมือนลูกสาวจีนค้าวเหมือนลูกเส้าจีน		(สำ) ว.ผิวขาว	ขาวผุดผ่อง
ชาวเหมือนหมูขูด	ค้าวเหมือนหมูขูด	(สำ) ว.ผิวขาว	ขาวผุดผ่อง
ชาวเหมือนหยวกกล้วย	ค้าวเหมือนหยวกกล้วย	(สำ) ว.ผิวขาว	ขาวผุดผ่อง
ข้าวหยาม	ค้าวหยาม	น.ข้าวที่ปลูกตามฤดูกาลตามปกติ	ข้าวหน้าปี
ข้าวหอยเลี้ยง	ค้าวหอยเลี้ยง	ว.การเล่นอย่างหนึ่งของเด็ก	ขายของ, ขายข้าวแกง
ชาวเหยียก	ค้าวเหยียก	ว. ชาว ,ชาวหลุย ชาวหวอด ก็ใช้	ชาวจั่ว
ข้าวใหม่	ค้าวใหม่	น. ข้าวที่เพิ่งเก็บเกี่ยว	ข้าวต้นฤดู
ซี่ม	คิ้วม	น.ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง,ลูกซี่ม ก็เรียก	ปลาเล็กปลาน้อย
ซี่ลาด	คิ้วลาด	ก. กิริยาอาการไม่กล้าสู้	กลัว
ชิง	คั้ง	น. ชื่อพืชล้มลุกคล้ายข่า เหง้าใช้เป็นอาหารได้	ชิง
ซี่ขึ้นยุ่มม่อม	คิ้วขึ้นยุ่มม่อม	(สำ) กลัว	ซี่ขึ้นยุ่มม่อม กระหม่อม
ซี่ร้าน	คิ้วร้าน	ก. ไม่ต้องการทำงานหรือสิ่งใดๆ	ซี่เกียจ, เกียจคร้าน
ซี่ร้านล่าลาบ	คิ้วร้านล่าลาบ	ก. ไม่ต้องการชักช้า	ไม่ยากชักช้า, ไม่ยากไ้อ้เอื้อ

ชัยวัฒน์ สีสแก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

 กรมการศึกษานานาชาติ			
ชีไคล	คี่ไคล	น. คราบเหวื่อไคล	ชีไคล
ชีไคลต่ง	คี่ไคลต่ง	น. คราบเหวื่อไคลที่เกาะติดแน่น ล้างออกยาก	ชีไคล
ชีงอกเห็ด	คี่ช็อกเห็ด	(สำ) ว.ใช้เวลานานมาก	นานมาก
ชีจ่าน	คี่จ่าน	น. น้ำสกปรกที่ขังอยู่ตามใต้ถุนบ้าน โดยเฉพาะส่วนที่เป็นใต้ถุนครัว	น้ำครำ
ชีชัน	คี่ชัน	น. วัสดุสำหรับเป็นเชื้อไฟทำจากเปลือกเสม็ด หรือใบไม้แห้งชุบน้ำมันยาง	ชัน
ชีชิด	คี่ชิด	ว. ตระหนี่ถี่เหนียว, หวงสิ่งของ, ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ตระหนี่, ม้อยัสต์
ชีฉ้อ	คี่ฉ้อ	ว. คดโกง, ใช้เล่ห์เพทุบายเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่น มาเป็นของตน	โกง
ชีดิน	คี่ดิน	น. ดินที่เป็นก้อนเล็กๆ	ก้อนดิน
ชีตี	คี่ตี	น. อาหารประเภทหมักดองชนิดหนึ่ง ทำจาก กระเพาะปลากระดี เมื่อหมักได้ที่นำมาปรุงเป็นกับข้าว	ไตปลา
ชีโดก	คี่โดก	ว. มีเนื้อน้อย มักใช้แกงผลไม้ เช่น เรียนชีโดก	เนื้อน้อย
ชีเตรย	คี่เตรย	ว. ชื่อกล้วยชนิดหนึ่ง ดอกมักติดฝักเมื่อเดินผ่าน	กล้วยเจ้าชู
ชีไถ	คี่ไถ	น. ก้อนดินที่เกิดจากการไถ	ก้อนชีไถ
ชีบีดมวน	คี่บีดม่วน	ก. อาการที่ถ่ายอุจจาระยาก อาจมีอาการปวดท้องร่วมด้วย	ท้องผูก
ชีแป้ง	คี่แป้ง	น. เศษแป้งที่เหลือจากการรีดเส้นขนมจีน	เศษแป้ง
ชีฟร่า	คี่ฟร่า	น. ชื่อพืชล้มลุกประเภทผักชนิดหนึ่ง	ผักเขียว
ชีฟร่าชาควาย	ชีฟร่าชาควาย	น. ชื่อพืชล้มลุกประเภทผักชนิดหนึ่ง ผลยาว	ผักเขียว
ชีฟร่าดัดทอน	ชีฟร่าดัดทอน	(สำ) ว. ลักษณะของคนอ้วนเตี้ย	อ้วนเตี้ย
ชีฟร่าไฟ	ชีฟร่าไคว	น. ชื่อพืชล้มลุกประเภทผักชนิดหนึ่ง	ผักข้าว
ชีมอด	คี่มอด	น. ชื่อขนมชนิดหนึ่ง	ขนมทราย
ชีแม่งวัน	คี่แม่งวัน	น. จุดเล็กๆ เกิดบนผืนเสื้อผ้า	ชีแม่งวัน
ชีร้อง	คี่ร้อง	ว. ร้องไห้บ่อยๆ	ชีแย
ชีร่ว	คี่ร่ว	ก. อาการถ่ายอุจจาระเหลว ถ่ายบ่อย อาจมีอาการปวดท้องร่วมด้วย	ท้องเสีย
ชีแรด	คี่แรด	น. ชื่อไม้พุ่มขนาดกลางชนิดหนึ่ง ตามลำต้น และกิ่งก้านมีหนาม	ชีแรด
ชีถม	คี่ถม	น. ก้อนเมฆที่มีลักษณะสีขาว	เมฆ
ชีเหล้งชีเพ่ง	คี่เหล้งคี่แดง	ว. ชีเหล้ง, ไม้ดี	ชีเหล้ง
ชีหก	คี่ชอก	ว. พุดไม้จริง, พุดเห็จ	โกหก

ชัยวัฒน์ สี่แก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

ชืหดตหาย	คืฮัอดตอตหาย	(สำ) ว. กลัวมก	หั่วหด
ชืหนอน	คื้นอน	น. ชื่อตัวละครในวรรณคดี มีสภาพครึ่งคนครึ่งนก	กินนร.กินรี
ชืหนู	คื้นู	น. ชื่อพืชล้มลุกประเภทมันชนิดหนึ่ง.มันชืหนู ก็เรียก	มันชืหนู
ชืหยะ	คื้ย้า	น.ชยะมูลฝอย	ชยะมูลฝอย
ชืหูแต่นะบ่า	คื้หูแต่นหราบ่า	(สำ) ว. เสียงดังแสบแก้วหู	เสียงดังหนวกหู
ชืย่าง	คื้อย่าง	น. เชนย่างพาราที่จับกันเป็นก้อน	เชนย่าง
ชืย่างฟ่าน	คื้อย่างฟาน	(สำ) ว.นักการเมืองที่สมัครแต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง	สอบตก
ชือุ้ง	คื้อุ้ง	น. ชื้ของขันโรงซึ่งเป็นแมลงชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นก้อนเหนียวคล้ายชื้ผึ้ง	ชื้ขันโรง
ชื้นตามปาก	คื้นตามปาก	(สำ) ก. ทำตามคำยุ้ง	เชียนชื้น
ชื้นตาล	คื้นดำน	ก. ปืนต้นตาลเพื่อปาดวงตาลเพื่อรองรับน้ำหวาน	ปืนชื้นปาดตาล
ชื้นเที่ยง	คื้นเถียง	ก. หยุดพักงานกลางวัน	พักกลางวัน
ชื้นโรงเรียน	คื้นโรงเรียน	ก. เข้าโรงเรียน	เรียนหนังสือ
ชื้นเสียง	คื้นเสียง	(สำ) ก.ส่งเสียงดังเพราะโกรธ	ส่งเสียงดัง
ชื้นหน้ายักษ์	คื้นหน้าหยัก	(สำ) ก.พูดและแสดงกิริยาหยาบคาย	ตีหน้ายักษ์
ชื้นหมั่งชื้นกู	คื้นมั่งคื้นกู	อารมณืรุนแรง	-
ชื้นหวั่นลงรก	คื้นวันลงรก	(สำ) ก. ไม่สนใจ	ชื้นสวรค์ลงนรก
ชื้นเหนียง	คื้นเนียง	ว. อาการที่นั่งหรือนอนโดยเอาขาข้างหนึ่งพาดบนขาอีกข้างหนึ่ง	ไขว่ห้าง
ชื้นหนา	คื้นเนา	ว. อาการที่เกิดราที่สิ่งต่างๆ เช่น เลื้อชื้นหนา	ชื้นรา
ชื้นแห้งชื้นแล้ง	คื้นแอ้งคื้นแล้ง	น.ฤดูร้อนหรือหน้าทีฝนตกน้อย	หน้าแล้ง
ชืบชืบ	คืบคืบ	ก. โกรธอยู่ในใจ	ฉุน,ไม่พอใจ
ชุง	คूं	ว. กลิ่นเริ่มเหม็น	ตุๆ
ชุง	คूं	น. ลักษณะนามบอกหมวดหมู่	ฝูง,หมู่
ชุดควนให้เป็นนา	ถางป่าให้เป็นสวน	“โอ้พวกบ้านนั้นมากันเป็นชุง” คุดควนฮ้ายเป็นเนา ทำงป่าฮ้ายเป็นสวน	-
ชุดาย	คู้ต่าย	(สำ) ก. ขยันขันแข็งในการทำมาหากิน	-
ชุย	คู้ย	ว. จำนวนมาก	มาก
เช	เช้	ก. ต่ำ.ชุยแม่.ต่ำแม่ ก็ใช้	ต่ำ
เช้	เค้	ก. เอาตัวขึ้นไปนั่งบนสิ่งต่างๆ เช่น “เขม่า” “เขรลเครื่อง”	ชื้.นั่ง.โดยสาร
		น. ชื่อสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำชนิดหนึ่ง	จะเข้

ชัยวัฒน์ สี่แก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

เชก	เค็ก	ก. ใช้ช้อนนิ้วมือเคาะลงบนศีรษะ เช่น หรือวัดอุณิษา	มะเหงก,เคาะ
เข็บ	เค็ค็อบ	ว. คำดำ	จระเข้กัด
เขค	เค็ค	ก. ใส่ปากแบก มักใช้แก่คน “เด็กเขคพา”	ชีค
เข็ด	เค็ด	ก. ปวดเมื่อย เช่น “เข็ดเอา” “เข็ดมือ”	ปวด,เมื่อย
เข็ดด้าย	เค็ดด้าย	น. ใจด้าย	ใจด้าย
เข็ดฟัน	เค็ดควัน	ก. อาการเสียวฟัน หลังรับประทานอาหารรสเปรี้ยว	เสียวฟัน
เข็บ	เค็บ	น. สัตว์มีพิษชนิดหนึ่ง	ตะเข็บ
เขวือ	เควือ	ก. ถักไขว้กัน	ถัก
เขวือผม	เควือผม	ก. ถักเส้นผมเป็นหางเปีย	ถักเปีย
เขอ	เข็	น. เครื่องมือสำหรับหั่นใบยาสูบที่ทำเป็นมัดกลม, เชื้อฝานยา ก็เรียก	ที่หั่นยาสูบ
เขอตู	เข็ตู	น. ด้านบนของกรอบประตู	กรอบประตู
เขอมือ	เข็มือ	น. เครื่องมืออย่างหนึ่งที่ตำรวจใช้จับผู้ร้าย	กุญแจมือ
เขือถน	เข็ถน	น. มะเขือที่นำไปย่างไฟ	มะเขือเผา
เขือไข่พะ	เข็ไข่แพ	น. ชื่อพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง	มะเขือยาว
เขือหวาน	เข็หวาน	น. ชื่อพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง	มะเขือเปราะ
เขือหิน	เข็หิน	น. ชื่อพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง	มะเขือขึ้น
เขืออ้อร้อ	เข็อ้อหรือ	น. ชื่อพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง พันธุ์เล็ก ต้นเตี้ย ผลมีลายขาวพาดตามยาว ขนาดเท่าหัวแม่มือ	มะเขือ
เข็ยง	เค็ยง	น. ชื่อพืชใช้ใบอ่อนประกอบอาหารได้	เข็ยง
เขลอะ	เคลือ	ว. เลอะเทอะ,เปื้อน,สกปรก	เลอะเทอะ, เปื้อน, สกปรก
เขลอะดี	เคลือดี	(สำ) ว. คำกล่าวเชิงตำหนิว่าไม่เรียบร้อย	ยุ่ง,กวนใจ,วุ่นวาย
เขลอะเหม็ด	เคลือเหม็ด,เขลอะหมด	(สำ) ว. คำกล่าวเชิงตำหนิว่าไม่เรียบร้อย ก่อกวน	ยุ่ง,วุ่นวายไปหมด
เขอ	เข็	น. เครื่องมือสำหรับหั่นใบยาสูบที่ทำเป็นมัดกลม, เชื้อฝานยา ก็เรียก	ที่หั่นยาสูบ
เขอมือ	เข็มือ	น. เครื่องมืออย่างหนึ่งที่ตำรวจใช้จับผู้ร้าย	กุญแจมือ
เข	เค	ส. สรรพนามบุรุษที่ ๒ หรือ ๓	ท่าน,เธอ,หล่อน,เขา
เข้ๆ	ค้ำค้ำ	ว.คำลั้งว่ว ควายเวลาไถนา	เข้ๆ
เข้แซก	ค้ำแซก	ว.คนต่างศาสนาเข้ารีตอิสลาม	เข้รีตอิสลาม
เข้คัน	ค้ำคัน	ว.ชื่อไม้เถา ผลรสเปรี้ยวใช้แกงส้ม	เข้คัน
เข้ตาหนา	ค้ำตานา	ว. เข้ตำรา,เขียนแบบ	เข้ตำรา,เขียนแบบ

ชัยวัฒน์ สี่แก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
 สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

เข้าตุ๊ก	ค้ำตุ๊ก	(สำ) ก. ทำตุ๊กตตามเจตนารมณ์	เข้าตุ๊กทาง
เขาเบะ	เคำเบะ	ว. เขาหัว เขาควายที่ชื้อออกข้าง	-
เข้าพลก	ค้ำพลก	ก. อาการของของเปลือกหุ้มเมล็ดผลไม้ มีความแข็งและเหนียวมากขึ้น	เริ่มแก่
เข้ามาตะ	ค้ำมาต้า	ก. กล่าวเชิญ	เข้ามาขี
เข้าเมือง	ค้ำเมือง	ก. เดินทางไปในตัวจังหวัด หรือในตัวเมืองที่เจริญ	เข้าในตัวเมือง
เข้ายา	ค้ำยา	(สำ) ว. มีความสามารถหลายด้าน	-
เขารอม	เคำรอม	ว. เขาหัว เขาควายที่ปลายสองข้างโค้งเข้าหากัน	เขารอม
เข้าโรงครัว	โรงครัว	น. พิธีกรรมก่อไฟครั้งแรก เมื่อมีงานมงคล, เข้าทัพครัว ก็เรียก	-
เข้าลม	ค้ำลม	ว. รสชาติเปลี่ยนไป	เสีย
เข้าหน้าตอกออกหน้าตัม	ค้ำหน้าตอกออกหน้าต้อม	น. วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา	-
เขาหลุ่ม	เคำหลุ่ม	ว. เขาหัว เขาควาย ที่ปลายเขางอลงล่าง	-
เขาเหยา	ค้ำเหยา	ว. อาการของเขือก หรือด้าย ที่พันกันยุ่ง	พันกันยุ่ง
เขาเหลี่ยม	เคำเหลี่ยม	ว. ลักษณะเขาหัว เขาควายที่แหลม	เขาแหลม
เข้าโหม่ง	ค้ำโหม่ง	ว. เสียงกังวาน แจ่มใส	เสียงไพเราะกังวาน
เขาก	ค้ำก	ก. ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน	ขาดทุน
เขกต่าย	เคักต่าย	ก. กล่าวข่มขู่	มะเหงก
เขียพอง	เคี้ยพอง	ก. ทำขนมพอง	ทำขนมพอง
เขียฟัน	เคี้ยฟัน	ก. แคะฟัน, จิมฟัน	แคะฟัน, จิมฟัน
เขียขี้ม้า	เคี้ยขี้ม้า	ว. สึกากี้แกมเขีย	สีขี้ม้า
เขียเหมือนลุงท้อม	เคี้ยเหมือนลุงท้อม	(สำ) ว. คนที่มีผิวคล้ำ มักใช้แก่ผู้หญิง	ผิวคล้ำ
เขียหนอง	เคี้ยหนอง	ว. ปวดแผลเพราะมีหนอง	กั๊ดหนอง
เขียหู	เคี้ยหู	ก. แคะหู	แคะหู
เข็ก	เคัก	ก. ใช้ช้อนนิ้วมือเคาะลงบนศีรษะ เข้า หรือวัตถุอื่นๆ	มะเหงก, แคะ
เข็กเข็ก	เคักเคัก	ว. ใช้ประกอบคำอื่น เช่น น้ำแห้งเข็กเข็ก	เขก, โขก ก็ใช้
เขกดำ	เคักดำ	น. เขกมลายู	สนิท, ไม่เหลือ
เขกเทศ	เคักเทศ	น. เขกข้าว	เขก
เข็ง	เค็ง	น. แค่ง เช่น “ทำงานเข็ง” “กินเข็ง”, อ้าวเขง ก็ใช้ เข็งแรง, เก่ง,	เข็ง
มาก, ขยันหัวเข็ง		น. อ้าวเขง	หัวรุนแรง
เข็งปอง	เขงปอง	น. อ้วยะส่วนหลังของหน้าเข็ง	น่อง
เข็งเผ็กเหมือนเหล็กโคน	เค็งเผ็กเหมือนเหล็กโคน	(สำ) ว. เข็งมาก	เข็งมาก

ชัยวัฒน์ สีสแก้ว. (2558, เมษายน) “เรียนรู้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ภาษานครศรีธรรมราช)”
สารนครศรีธรรมราช. 45(4) : หน้า 55-65.

ไข่หัวดอน	ค้ายหัวท่อน	ก. อาการเจ็บป่วยอย่างหนึ่ง มีการผรุสวาท	ไข่หัวโกรน
ไข่หืด	ไค้หืด	ส. คำเรียกเด็กชายด้วยความรักความเอ็นดู	ถูกขาย, นื่องขาย, หนุ่มน้อย, ไข่น้อย, ไอ้ไข่ ก็เรียก
ไข่ใหญ่	ไค้โย	น. เรียกไข่มัดแดงที่มีขนาดโต	ไข่มัดแดง
ไข่อุ้ง	ไค้อุ้ง	ว. ลักษณะของผู้ชายที่มีอวัยวะโตผิดปกติ	อวัยวะโตผิดปกติ

๕

ประกาศ

เรียน ท่านผู้อ่านสารนครศรีธรรมราชทุกท่าน ถ้าหากท่านมีความ บทกลอน หรือ
ข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบสารนครฯ กรุณาส่งมาให้กองบรรณาธิการ
พิจารณาได้ที่ห้องสารนครฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

๗๑ ถ.เทวบุรี ต.โพธิ์เสด็จ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

หรือ ติดต่อ คุณกัรฑาพล การชนะกาญจน์ โทร. ๐๘๒ - ๕๑๕๗๑๑๘

Email : Sannakhon@hotmail.com

Facebook : สารนครศรีธรรมราช